

Drie miljard euro voor ITEA-2

Het Europese onderzoeksprogramma Information Technology for European Advancement, Europa's belangrijkste samenwerkingsprogramma op het gebied van onderzoek en ontwikkeling van software voor embedded systemen, wordt in 2008 afgesloten. In 2007 starten de eerste projecten onder ITEA-2.

ITEA-2, de opvolger van het Europese onderzoeksprogramma Information Technology for European Advancement, krijgt een budget van ruim drie miljard euro voor acht jaar. In 2008 wordt het lopende programma afgesloten waarbij 85 projecten in tien jaar samen zo'n 1,2 miljard euro ontvingen.

De investeringen worden op projectbasis gedaan. Voorwaarde daarbij is dat minstens twee verschillende landen in het project par-

tipiceren. "Het gaat dan om bedrijven, universiteiten en onderzoeksinstituten", legt woordvoerder Anne van der Linden uit. De projecten krijgen subsidie vanuit de eigen overheid. "Wanneer een Nederlands bedrijf participeert in een project, vraagt deze voor zijn deel van het project subsidie aan bij SenterNovem. Gemiddeld wordt zo'n 35-40 procent van het projectbudget gesubsidieerd, de rest wordt gedragen door de industrie zelf."

Participeren

ITEA is Europa's belangrijkste samenwerkingsprogramma op het gebied van onderzoek en ontwikkeling van software voor embedded systemen. Het doel van ITEA is het werkstellig van Europees leiderschap in deze systemen door coördinatie en stimulatie van grensoverschrijdende samenwerking. "De investering van 3,2 miljard euro in ITEA-2 staat gelijk aan zo'n twintig-

Op de foto's enkele voorbeelden van projecten die met steun van het eerste ITEA-programma zijn gerealiseerd.

duizend manjaren. Het doel is dan ook om vanaf 2008 tijdens de achtjarige looptijd zo'n tweehonderd projecten te kunnen financieren", zegt Van der Linden.

Onderzoeksvorstellen voor de opvolger kunnen vanaf 2006 ingediend worden. "Op 2 februari 2006 openen wij onze eerste oproep, zodat de eerste ITEA-2-projecten begin 2007 van start kunnen gaan." Het projectdefinitieproces kent twee stappen. "Allereerst moet er een beknopt voorstel worden ingediend. Wanneer deze wordt goedgekeurd, dient er een gedetailleerd projectvoorstel te worden geschreven. Deze moeten voor eind september volgend jaar ingediend worden. Vervolgens krijgt een project dat wordt goedgekeurd een ITEA-stempel en kunnen de bedrijven in hun eigen land subsidie aanvragen", legt Van der Linden uit. ■ [K]

VOORLICHTINGSBIJENKOMST

ITEA organiseert op 2 en 3 februari 2006 een 'Project Outline Preparation Meeting' in Brussel. Deze bijeenkomst is bedoeld om hulp te bieden bij het vinden van potentiële partners en het vormen van consortia, een eerste aanzet te geven tot definitie van projectvoorstellen en meer informatie te verkrijgen over de bijzonderheden van de oproep.

REACTIES

Brieven en e-mails van lezers

NIET SCHUIVEN!

In de reactie 'Echte verschuiving' (Computable, 4 november 2005) op mijn eerdere bijdrage 'De taal van requirements' (computable, 30 september 2005) wordt een alternatief gezichtspunt met betrekking tot requirements getoond. In tegenstelling tot voorgaande artikelen, waar de inhoud van de requirements centraal stond, wordt nu ingegaan op de wijze waarop die requirements worden opgesteld. Daarbij wordt gesuggereerd dat er twee aparte werelden bestaan: de wereld van de business-professional en de wereld van de ict-mens. Tevens wordt de veronderstelling gemaakt dat systemen door ict-mensen worden gedefinieerd en gebouwd. Ik kan mij levendig voorstellen dat het voor een business professional zeer onplezierig is dat hij te pas en te onpas met systemen wordt geconfronteerd waar hij niet om heeft gevraagd, waar hij niet bij is betrokken en waar hij ook niet goed mee om kan gaan. Vanuit die optiek kan ik de reactie van Abraham de Kruijff wel begrijpen. Voordat ik op de inhoud in ga, is er echter nog een andere wereld die ik graag zou willen introduceren: de wereld van de ict-professional. Als ict-professional wordt je geconfronteerd met de systeem-behoefte van de klant (ik zou hier prikkelend business-mens kunnen gebruiken, maar dat

zou flauw zijn). Een groot probleem voor de ict-professional is dat deze behoefte zelden goed is geformuleerd. Het gebeurt zelfs dat het feitelijk totaal onduidelijk is wat een klant wil. Helaas wordt de ict-professional wel gevraagd een oplossing te bieden en daar ook nog een fixed-price en dito date voor af te geven. Zeker bij Europese trajecten is communicatie met de klant tot aan de contractfase niet of moeizaam mogelijk, met als gevolg dat een deel van de aanbiedingen noodzakelijkerwijs een gok is. Ook voor de ict-professional blijken requirements een hoop kopzorgen te geven. In zijn artikel maakt De Kruijff onderscheid tussen 'systeemeisen' en 'requirements'. Ten eerste krijg ik de indruk dat 'requirements' voor business-professionals zijn en 'systeemeisen' voor ict-professionals. Ten tweede krijg ik de indruk dat 'requirements' zich op een hoger abstractieniveau bevinden dan 'systeemeisen'. Mijn ervaring is dat deze 'requirements' relatief tamelijk globaal zijn. Dit is wellicht voldoende om op business-niveau van gedachten te kunnen wisselen, maar voor het binnen het kostenplaatje blijven, op tijd ontwikkelen en implementeren van een systeem levert het gebruik daarvan op zijn minst risico's op. 'Systeemeisen' daarentegen beschrijven in principe goed wat een systeem moet kunnen doen. De

vraag is natuurlijk of dat als het systeem doet wat in de 'systeemeisen' staat, het ook doet wat in de 'businessrequirements' staat. Met andere woorden: kloppen de 'requirements' met de 'systeemeisen'? De cruciale vraag is dan ook: hoe kom je van 'requirements' naar 'systeemeisen' op een dusdanige wijze dat je uiteindelijk 'krijgt wat je wilt'? Mijn ervaring is dat dit scheidsvlak de hoofdoorzaak is van veel van de hiervoor aangegeven problemen.

De Kruijff geeft in zijn reactie aan dat het probleem kan worden aangepakt door de focus te verschuiven naar het business-level en het probleem 'samen' aan te pakken. Als het doel van deze verschuiving is om tot betere (systeem) requirements te komen, ben ik het hier fundamenteel mee oneens. Samenwerking vind ik een minimumvoorwaarde, maar samenwerken kan op vele manieren. Door samen te werken kun je een deel van de problematiek oplossen, namelijk: wat valt er succesvol te automatiseren. Wat niet zonder meer zal lukken, is het opstellen van de 'systeemeisen'. De valkuil waar velen instappen is dat, zodra de discussie op businessniveau afgerond is en duidelijk is wat er geautomatiseerd kan worden, de klant vervolgens de ict-professional vraagt om het voor wat betreft de systeemontwikkeling vanaf dat

moment alleen te doen, 'want dat is uw vak'. Op deze wijze levert verschuiving van de focus naar het businessniveau het ideale startpunt op voor de door De Kruijff genoemde en wellicht ook gevreesde 'systeemeisen' die door en voor ict-mensen zijn opgesteld. Doelstelling van mijn vorige reactie was en is om precies deze problematiek aan te pakken. Heel in het kort: het voorstel is om (systeem)requirements op te stellen, waarbij gebruik wordt gemaakt van een aantal basisregels. Het eerste belangrijke punt daarbij is dat de requirements heel concreet het te ontwikkelen systeem beschrijven (door gebruik te maken van zinnen die beginnen met 'het systeem zal...'). Het tweede wezenlijke punt is dat de requirements in (business) taal van de gebruiker dienen te worden opgesteld. Op deze wijze kunnen (systeem) requirements worden opgesteld die leesbaar zijn voor zowel de ict-professional als de business-professional. Dit is de crux van deze methode. De business-professional kan blijvend beoordelen (en uiteindelijk ook testen) of aan zijn (hoger niveau) wensen wordt voldaan en de ict-professional kan goed beoordelen of het systeem binnen tijd en budget te realiseren valt.

Ignas van Megen
Senior system engineer

WAAROM SOPHOS NIET?

Met interesse heb ik het artikel 'Naast detectie is preventie cruciaal' (Computable, 4 november 2005) gelezen, waarin diverse bekende Antivirussoftware wordt getest. Zelf maak ik in mijn beheeromgeving gebruik van Sophos, een redelijk grote en bekende speler op de markt dacht ik, maar verbaasd zie ik dat deze niet in de test is meegenomen. Als ik een nieuwsbericht van 2 november op computable.nl mag quoten: "Sophos identificeerde vorig maand 112.142 virussen. Vergeleken met de maand ervoor is dit een toename van 1685 virussen. De Netsky-P-worm voert de top tien van meest gedetecteerde virussen aan, aldus het Sophos Virus-rapport." Dan lijkt het me ook dat Sophos ook een bekende speler is.

Erik Hopster

Naschrift redactie:

Uit navraag bij Johan Zwiehorst van Datatestlab blijkt dat de producent/importeur van Sophos diverse malen is benaderd voor deelname aan de test. Deze heeft echter nooit gereageerd. Vandaar dat Sophos ontbreekt. Inderdaad een gemis, maar Datatestlab voert alleen testen uit met medewerking van de leveranciers.